

РОЛЬ МУЗИЧНО-ПРОСВІТНИЦЬКОГО ТОВАРИСТВА “БОЯН ДРОГОБИЦЬКИЙ” У НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ УЧНІВ ТА МОЛОДІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Серед них слід виділити основні: художньо-образне сприйняття; творче світобачення; пошук неординарних інтерпретаційних шляхів виконавства; взаємодія емоційних засобів музики та виконавських переживань; отримання цілісного результату. Творчий пошук спонукає багатьох керівників творчих колективів до постійного пошуку та оновлення репертуару, до самовдосконалення. Подібне прагнення до самореалізації не згасає й при його конкретній реалізації в практичній роботі, а навпаки, ще

більше посилюється у результаті переживання успіху у творчій.

1. Баренбойм Л.А. *Путь к музицированию*. Л.: Сов. композитор, 1979. – 352 с.
2. Бочкарев Л.Л. *Психология музыкальной деятельности*. – М.: ИП РАН, 1997. – 351 с.
3. Ражников В.Г. *Резервы музыкальной педагогики*. – М., 1994. – 142 с.
4. Станиславский К.С. *Моя жизнь в искусстве*. – М.: Искусство, 1962. – 576 с.

Петро Гушоватий, заслужений працівник культури України, доцент
Дрогобицького державного педагогічного університету
ім. І. Я. Франка

РОЛЬ МУЗИЧНО-ПРОСВІТНИЦЬКОГО ТОВАРИСТВА “БОЯН ДРОГОБИЦЬКИЙ” У НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ УЧНІВ ТА МОЛОДІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

У статті висвітлюється діяльність музично-просвітницького товариства “Боян Дрогобицький” на сучасному етапі та її значення у національному вихованні учнів та молоді.

Постановка проблеми. Проголошення Україною державної незалежності поставило серйозні вимоги щодо національного виховання підростаючого покоління. Саме ідея відродження українських виховних традицій складає специфіку сучасних проблем національного виховання дітей та молоді.

Наприкінці XIX – початку XX ст. в Галичині існувало багато різноманітних музичних товариств, які відіграли важливу роль у розвитку музичного мистецтва краю. Насамперед, це була розгалужена мережа хорових колективів “Боян”, які діяли по всіх куточках Галичини. Це товариство відіграло дуже важливу роль у піднятті українського хорового мистецтва, збагаченні його змісту і форм. Сконцентрувавши в собі майже все музичне життя Західної України, маючи розгорнуту систему відділень, засновуючи бібліотеки, музеї, музичні школи, організуючи свята, конкурси, концерти – товариство “Боян” у той час мало величезне значення у національному вихованні молоді Галичини.

На сьогоднішній день діяльність цих товариств вивчена недостатньо, тим більше, що в умовах незалежності нашої держави ряд хорових колективів “Боян” відновили свою роботу, а це потребує переосмислення досвіду минулого та

аналізу їх діяльності в сучасних умовах.

Метою статті є ознайомлення читачів із напрямками роботи у музично-естетичному вихованні (як складової національного виховання) музично-просвітницького товариства “Боян Дрогобицький”, а також його внеском у розвиток хорового мистецтва України.

Виклад основного матеріалу. Рівно через сто років у жовтні 1991 року з ініціативи викладачів кафедри методики музичного виховання і диригування Дрогобицького педагогічного університету імені Івана Франка М. Бурбана, П. Гушоватого, С. Дацюка та М. Ковбасюка музично-просвітницьке товариство “Боян Дрогобицький” відновило свою діяльність. У той час вся музична громадськість святкувала 120-річчя від дня народження академіка, відомого фольклориста Філарета Колесси. Диригентами хору на той час були Михайло Бурбан та Степан Дацюк. У колективі був мішаний та чоловічий хори. Першими учасниками стали музиканти-педагоги музично-педагогічного факультету Дрогобицького педагогічного інституту (тепер університет) імені Івана Франка. Хор виступав тоді в церквах, костелах краю, виконував літургію.

Аналізуючи діяльність музично-просвітницького товариства “Боян Дрогобицький”, можна

РОЛЬ МУЗИЧНО-ПРОСВІТНИЦЬКОГО ТОВАРИСТВА “БОЯН ДРОГОБИЦЬКИЙ” У НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ УЧНІВ ТА МОЛОДІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

стверджувати, що вона розвивається в трьох напрямках: **1) концертно-виконавському, 2) музично-педагогічному, 3) видавничому.**

1) Концертно-виконавська діяльність.

У 1992 році колектив виступив перед учасниками Всеукраїнської наради працівників культури. В цьому ж році стає Лауреатом і співзасновником фестивалю “Колядує Франкове Підгір’я” (слід зазначити, що з того часу він – його постійний учасник), а також бере участь у музичному фестивалі “Струни душі нашої” (м.Дрогобич).

З 1993 року “Боян Дрогобицький” існує як чоловічий камерний хор, який у цьому ж році отримав звання “Народний”.

У 1997 році чоловічий хор “Боян Дрогобицький” запрошений до Польщі (м.Тарнів) на міжнародний “Фестиваль віднайдені музики”, де виконував наспіви Києво-Печерської, Почаївської лавр, духовні твори вітчизняних композиторів. Про вагомість даного фестивалю говорить той факт, що він проходив під патронатом президента Польщі, а його трансляція велася по центральному каналу телебачення.

Цього ж року колектив завоював диплом І-го ступеня на хоровому конкурсі ім.о.С.Сапуна, який проводиться один раз на три роки в Дрогобичі.

У цих програмах виявили свою високу музичну культуру та професійний рівень співаки-солісти Корнель Сятецький, Петро Турянський, Микола Багрий; диригенти Степан Салій, Ярослав Кулешко, Петро Гушоватий, Степан Дацюк; співаки Михайло Ковбасюк, Андрій Славич; ведучий концертів Богдан Пиц.

1998 року колектив бере участь у I-ому міжнародному фестивалі хорової музики у Львові, в якому своє мистецтво демонстрували 20 хорових колективів з Європи. “Боян Дрогобицький” був відзначений за виконання меси (в супроводі органу) композитора Ф.Кесінгера. В цьому ж році хор гастролював у Польщі в рамках Міжнародного фестивалю забутої музики в містах Тарнові, Бохні, Рацібужі.

Та найбільш пам’ятною для учасників хору була поїздка в 2000 році у м.Відень (Австрія) для участі у Міжнародному фестивалі “Адвент – 2000”, який відбувається щорічно в грудні. Заключним акордом фестивалю був 15-хвилинний виступ у великій залі міської ратуші (Рейтхаузі). Більше тисячі слухачів стоячи, оплесками зустрічали “Боян Дрогобицький”, який на завершення своєї програми виконав гімн “Ще не вмерла Україна” М.Вербицького.

У листопаді 2002 року колектив бере участь у

IV-ому Всеукраїнському хоровому фестивалі ім.М.Леонтовича (м.Київ), присвяченому 125-й річниці від дня народження митця. Конкурс відбувався в Колонному залі ім.М.Лисенка Національної філармонії України. В ньому брали участь академічні мішані капели, камерні хори, жіночі й чоловічі хорові колективи, які представляли різні регіони України. Прослуховування та оцінювання конкурсних програм колективів здійснювало компетентне журі під керівництвом народного артиста України, академіка А.Авдієвського. “Боян Дрогобицький” на цьому конкурсі здобув звання Лауреата (перша премія) в номінації чоловічих хорів. До концертної програми входили твори: хоровий концерт Д.Бортнянського “Тебе, Бога хвалим” (диригував М.Ковальчук), “Блажен муж” А. Гнатишина (диригував С. Дацюк), кант Д. Котка “Через поле широкеє”, пісні в обробці М. Леонтовича “Ой, а у полі терен”, “За річкою, за Дунаєм”, “Ой на горі виноград” (диригував П. Гушоватий). З великим захопленням кийська публіка приймала виступ “Бояна” та його солістів: заслуженого працівника освіти України Корнеля Сятецького і заслуженого працівника культури України Петра Турянського. Особливо тепло приймали слухачі виступ колективу у гала-концерті, в якому колектив виконував три твори (замість двох, визначених для всіх колективів). “На біс” прозвучала пісня сучасних авторів М. Бакая та П. Дворського “Торнусь до тебе, Україно” (соліст К.Сятецький, аранжування для хору та музичний супровід В.Баб’яка).

У 2002 році відбувається зміна керівництва “Бояну”. Художнім керівником стає заслужений працівник культури України Петро Гушоватий, диригентом – Микола Ковальчук.

Колектив напружено працює над новою програмою, готуючись до свого першого ювілею.

26 грудня 2002 року відбувся святковий концерт у двох відділах з нагоди 10-річчя відновлення творчої діяльності хору “Боян Дрогобицький”. У програмі концерту звучали твори західноукраїнської та європейської класики, обробки українських пісень, повстанські та стрілецькі пісні, колядки.

В останній період хор проводить велику концертну діяльність. В його репертуарі ряд програм різноманітної тематики, а також зібрана Служба Божя, яку “Боян” періодично співає в храмах Дрогобича, Трускавця та навколишніх сіл. Пам’ятною для учасників колективу було виконання Служби Божої в одному з найстаріших монастирів у с.Підгірці Бродівського району Львівської області. В цій мандрівці хористи були із своїми сім’ями. Після святої Літургії,

РОЛЬ МУЗИЧНО-ПРОСВІТНИЦЬКОГО ТОВАРИСТВА “БОЯН ДРОГОБИЦЬКИЙ” У НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ УЧНІВ ТА МОЛОДІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

помолившись до чудотворної ікони Пресвятої Діви (Підгорецька Божа Матір), “боянівці” відвідали великий архітектурний ансамбль замку XVII – XVIII ст. з найдавнішим в Україні парком. На зворотному шляху відбулися відвідини ще однієї історичної перлини – Олеського замку.

У грудні 2003 року вся музична громадськість України відзначала 100-річчя від дня народження Героя України, патріарха української музики, академіка, професора, лауреата Державної премії імені Т.Шевченка, композитора, диригента, педагога, народного артиста України, повного кавалера ордена “За заслуги” Миколи Філаретовича Колесси. В Дрогобичі з цієї нагоди (на базі педагогічного університету) відбулася науково-теоретична конференція та святковий концерт за участю колективів музично-педагогічного факультету. Знаменним було те, що хор “Боян Дрогобицький” спільно з хором студентів II і V-х курсів виконав сюїту М. Колесси “Лемківське весілля”, яка на теренах Дрогобиччини не виконувалася 20 років. З великим захопленням слухачі сприймали окремі номери циклу: “На високій горі”, “Єще-єм ся не оженив”, “Бив мене муж”, “Ой, Янчік, Янчік” та ін.

Відзначаючи 190-річницю від дня народження Великого Кобзаря, колектив підготував велику програму з творів на слова Т.Шевченка, з якою успішно виступав у Миколаєві, смт.Судова Вишня, а концертному залі палацу культури м.Т.Шевченка в Трускавці, а також провів ряд концертів для викладачів і студентів педуніверситету та вищих навчальних закладів Дрогобича. Серед творів концертної програми як відомі композиції (Ф.Колесса “Було колись”, П.Ніщинський “Зозуля” – з музики до драми “Назар Стодоля”, Є.Козак “Думи мої”, “Заповіт”, К.Стеценко “Тей, літа орел” та “Пісня гайдамаків”), так і обробки самодіяльних авторів (Я.Смеречанський “Тече вода”, Я.Кулешко “Бандуристе, орле сизий”, М.Ковальчук “Реве та стогне Дніпр широкий”). У зв’язку з тим, що святкування річниці Т.Шевченка припало на час Великоднього посту, до програми концертів були включені твори духовної тематики: О.Архангельський “Богородице, до Тебе”, Д.Бортнянський “Під Твою милість”, Д.Котко “Через поле широкеє” (соло прекрасно виконав заслужений працівник культури України П.Турянський), “Кінонік” – невідомого автора та багато інших.

З педагогічного огляду позитивним є те, що в колективі хору поряд з викладачами співають студенти музично-педагогічного факультету: Іван Шевців, Назар Польовий, Петро Токар, Віталій Шепеленко, Юрій Іванів, Валерій Шафета (він

одночасно є і концертмейстером колективу).

7 – 9 травня 2004 року “Боян Дрогобицький” – учасник I-го Міжнародного фестивалю чоловічих хорів “Лине пісня над Ужем” (м.Ужгород). Серед учасників – хор учителів Словаччини (заснований в 1921 році, керівник магістр Штефан Седліцкі), Зразковий хор хлопчиків та юнаків Мукачівської хорової школи (заснований в 1983 році, керівник Володимир Волонтир), народна самодіяльна хорова капела вчителів Мукачівського району (створена в 1956 році, керівник заслужений працівник культури України Федір Турянин), Народна чоловіча хорова капела “Боян” Ужгородського національного університету (заснована в 1964 році, керівник Василь Гайдук), Народний чоловічий хор “Каменяр” с-трийського районного народного дому (створений в 2000 році, керівник Степан Целюх).

У червні “Боян Дрогобицький” репрезентував своє мистецтво в Кракові (Польща), де виконував програму, складену з творів духовної тематики. З великим успіхом прозвучали композиції А.Гнапишина “Вірую” (соліст К.Сятецький) та “Блажен муж” (соліст П.Турянський).

На початку липня 2004 року колектив “Бояну” брав участь у XXII - му міжнародному конкурсі в Греції (м.Превеза), де завоював бронзову медаль і спеціальний диплом “За краще виконання духовної музики” (його вручав грецький митрополит). Зауважимо, що ввійти до трійки призерів у конкурсі, в якому брали участь близько 20 колективів з країн: Латвії, Португалії, Польщі, Румунії, Угорщини, Сербії, Словенії, Греції, є неабияким досягненням. Шановне журі у складі відомих в Європі хормейстерів Джона Фішпатріка (Ірландія), Венно Лаула (Естонія), Теодори Павлович (Болгарія), Валентіна Стефанова та Дімітріуса Ефтіміу (Греція) високо оцінила майстерність нашого колективу. Виступи “Бояна” приваблювали не тільки місцеву публіку, а й інші хори-конкурсанти. Часто присутніми під час співу дрогобичан були хористи з Сербії та Словенії, спільно з якими після офіційних виступів проходили своєрідні хор-сейшени, де неперевершеними виявилися наші солісти К.Сятецький та Я.Кулешко. Учасники хору назавжди запам’ятають не тільки творчі зустрічі, але й чудові дні відпочинку на березі Середземного і Адріатичного морів.

З 26 до 29 листопада цього ж року в дні “помаранчевої” революції колектив “Бояна” побував з концертом у м.Будапешт (Угорщина), де брав участь у недільній Літургії. Знаючи про події в Україні, парафіяни всю службу з участю хору молилися за те, щоб у нашій державі мирно

РОЛЬ МУЗИЧНО-ПРОСВІТНИЦЬКОГО ТОВАРИСТВА “БОЯН ДРОГОБИЦЬКИЙ” У НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ УЧНІВ ТА МОЛОДІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

перемогла демократія.

Завершився 2004 рік для колективу “Боян” серією “Різдв’яних концертів” в об’єднаному королівстві Нідерландів (м.Гаага), які відбулися з 15 до 20 грудня в костелах римо-католицького обряду. Пам’ятним було те, що в костелі св.Бартоломія у недільній месі, що супроводжувалася органом, крім “Бояна”, брав участь камерний жіночий хор з Бразилії. Після меси обидва хори зробили фотографію на пам’ять.

Після концерту в Гаазівському інституті соціальних досліджень з уст одного із його працівників прозвучали такі слова: “Про Україну ми знаємо чимало. Нам добре відомі такі прізвища: Кличко, Андрій Шевченко, Руслана Лижичко, Віктор Ющенко. Тепер будемо знати ще й про “Боян Дрогобицький”.

Концертом “Колядує “Боян Дрогобицький” розпочався творчий 2005 рік. Виступ відбувся 14 січня в актовому залі педагогічного університету. У концертній програмі серед відомих галицьких коляд “Бог Предвічний”, “На небі зірка”, “По всьому світу”, “Нова радість стала” та інших, прозвучали і мало відомі коляди: “Діва сина породила” (обробка для хору М.Ковальчука), “Срібні сани” (сучасна коляда в обробці А.Славича), а також відома “Свята ніч” Ф.Грубера у перекладі М.Ковальчука.

2005 рік приніс колективу і закордонні поїздки. З 28 до 31 січня на запрошення української громади “Боян” репрезентував своє мистецтво у Литві (м.Вільнюс). Разом із львівським молодіжним жіночим ансамблем “Горличка” Будинку вчених “боянівці” мали нагоду виступати у греко-католицькому храмі св.Трійці. Велично звучали під склепінням одного з найбільших прибалтійських храмів “Благослови душе моя Господа”, “Богородице, до тебе”, “Через поле широкее”. Двічі довелося співати Службу Божу – ранішню і вечірню (через проблеми з транспортом виїзд колективів затримався). Це стало справжньою підмогою о.Павлові (ЧСВВ) – настоятелеві храму, який був надзвичайно зворушений співом хору. Від’їжджаючи з Вільнюса, хористи склали свою скромну пожертву на ремонт храму та подарували місцевому пароху на згадку власні аудіозаписи та дерев’яні сувенірні дзвіночки – вироби із університетської майстерні. В свою чергу о.Павло дав своє благословення та освятив маленькі, оздоблені бурштином, іконки Матері Божої на згадку про Вільнюс.

З 1 до 10 березня 2005 року “Боян Дрогобицький” взяв участь у Міжнародному фестивалі хорової музики, який проходив в

м.Колерайн (Північна Ірландія). Далекий шлях, який пролягав через шість країн Європи (Польща, Німеччина, Бельгія, Голандія, Франція, Англія) виправдав сподівання хористів, – в номінації чоловічих хорів колектив “Бояна” завоював перше місце.

У 2005 році виповнилося 190 років від дня народження відомого західноукраїнського композитора, автора державного Гімну “Ще не вмерла Україна” – Михайла Вербицького. З цієї нагоди був організований хоровий конкурс в якому взяли участь 43 колективи Львівщини. Конкурс відбувався 17 квітня, в актовій залі педагогічного університету. Серед учасників конкурсу – чоловічий камерний хор “Боян Дрогобицький”, який в номінації чоловічих хорів за результатами конкурсу виборов перше місце та отримав подяку за виконання твору М.Вербицького на слова І.Гушалевича “Жовнір”. Цей твір належить до кращих зразків західноукраїнської хорової музики і тривалий час (біля ста років) не виконувався.

10 – 13 листопада цього ж року колектив виборов II-е місце на престижному міжнародному конкурсі ім.Ф.Шуберта, який уже 22-й раз проводиться у столиці Австрії – м.Відень.

Як уже згадувалось, товариство “Боян Дрогобицький” було засноване 1901 року. Статут товариства затверджений у 1905. Тому 2005 рік став для колективу ювілейним. Святкування відбувалися 25 – 27 листопада. В рамках 100-річчя “Бояна” було проведено регіональний фестиваль ім.С.Сапруна за участю чоловічих хорових колективів. На свято прибули: народна чоловіча хорова капела “Боян” з м.Ужгорода (керівник В.Гайдук), камерний хор “Каменяр” з м. Стрий (керівник С.Целюх), хор “Орфей” Національного університету “Львівська політехніка” (керівник В.Гнідь), Львівський муніципальний хор “Томін” (керівник О.Цигилик), народний хор “Дзвін” Львівської національної академії ветеринарної медицини ім.С.Гжицького (керівник М.Сало), хор “Оранта” Дрогобицької Духовної семінарії (керівник о.Андрій Бунь), народна чоловіча капела “Дзвін” (керівник Б.Гивель) та зразковий хор хлопчиків “Кобзарик” (керівник Т.Стоянська) – обидва з Самбора. В програмі святкування відбувся і ювілейний концерт “Дрогобицького Бояна”, в якому прозвучали кращі зразки вітчизняної та зарубіжної класики, обробки народних пісень.

Підсумовуючи, можна стверджувати що чоловічий камерний хор „Боян Дрогобицький” своєю активною концертно-виконавською діяльністю продовжує традиції західноукраїнських “Боянів”, знайомлячи широкі кола шанувальників

РОЛЬ МУЗИЧНО-ПРОСВІТНИЦЬКОГО ТОВАРИСТВА “БОЯН ДРОГОБИЦЬКИЙ” У НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ УЧНІВ ТА МОЛОДІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

хорового мистецтва з творами українських та зарубіжних композиторів.

2) Музично-педагогічна діяльність.

Серед завдань музично-просвітницького товариства, записаних у його статуті, є і „створення художніх колективів, музичних видавництв та органів преси, відкриття музично-навчальних студій та бібліотек, студій звуко- та відеозапису...”.

Продовжуючи педагогічні традиції “Боянів” минулого, “Дрогобицький Боян” у 2001 році відкриває хорову студію. До керівництва нею запрошує вчителя музики Стебницької СШ №18 Тетяну Медвідь – прекрасного музиканта і педагога, випускницю музично-педагогічного факультету Дрогобицького педагогічного університету. До навчання в студії (в майбутньому це повинна бути хорова школа) запрошуються діти 6–8 років з Дрогобича і навколишніх сіл. На сьогоднішній день в студії навчається 43 дітей. Хор студійців (недавно взяв собі назву “Боянчик”) – постійний учасник регіональних дитячих хорових фестивалів “Ми діти твої, Україно!”, які щорічно проводяться на базі педагогічного університету. Слід зазначити, що велику допомогу в організації і проведенні цих фестивалів надає товариство “Боян Дрогобицький”, який організовує збір коштів, запрошує до участі відомі хорові колективи України. Так, у 2004 році у фестивалі взяв участь зразковий дитячий камерний хор “Зоринка” хорової школи (м. Тернопіль, керівник – заслужений працівник освіти України Дезидерій Доскоц). У дрогобицькому фестивалі “Зоринка” продемонструвала високу майстерність, виконавши ряд творів української і зарубіжної класики, а також твори сучасних композиторів.

Учасники фестивалю із захопленням слухали виступи Зразкового дитячого хору “Щедрик” Стрийської хорової школи, Зразкового хору хлопчиків “Кобзарик” Самбірського міського будинку дитячо-юнацької творчості (керівник Т.Стоянська), Зразкового театру української пісні “Джерельце” Моршинської школи мистецтв (керівник – заслужений працівник культури України Ірина Король) та багатьох інших хорових колективів з Дрогобича, Стебника, Трускавця.

Уже третій рік учні студії влаштовують прекрасні “Свята Миколая”, на яких виконують пісні, читають вірші, грають на фортепіано. До речі, навчання гри на інструменті (фортепіано, згодом планується ввести сопілку і акордеон) є обов’язковим для учнів студії. Його проводять (на безоплатній основі) концертмейстери музично-педагогічного факультету: Галина Гарник, Лілія Андрух, Наталя Синкевич, Аліса Гаєвич, Наталя

Шкраба-Блажкевич, Наталя Ананенко, Лілія Блажкевич, Зоряна Мацієвська та інші. До участі в роботі хорового колективу студії залучаються і студенти випускних курсів музично-педагогічного факультету, які складають з “Боянчиком” державний екзамен з диригування.

Вважаємо, що активна музично-педагогічна діяльність товариства “Боян Дрогобицький” має велике значення у національному вихованні учнівської молоді краю.

3) Видавнича та спонсорська діяльність.

У пункті 2.2 “Статуту” товариства одним із завдань є: “...надання методичної допомоги і практичного сприяння його членам у розвитку їх наукової, творчої, художньої, музично-виконавської діяльності... – і далі, – створення умов для творчої діяльності самотніх особистостей та художніх колективів”.

Незважаючи на брак коштів, товариство намагається надавати різноманітну допомогу для видання друкованої продукції, проведення різноманітних вечорів. Так, наприклад, у 2004 році з фонду “Бояна Дрогобицького” було виділено 100 (сто) гривень для друку II-ї частини довідника “Хорове виконавство України” – частина II: “Диригенти” (упорядник проф. Бурбан М.І.). Це видання – перша спроба в Україні подати біографічні довідки про діячів хорового мистецтва XVI – XX ст.

Своїми методичними порадами ряд членів товариства спричинилися і до появи в 2004 році репертуарного збірника “Смерекове розлуння” (Дрогобич: Коло, упорядник доц. Петро Гушоватий). В цьому виданні зібрана і упорядкована більша частина творчого доробку відомого на Прикарпатті композитора, педагога, музично-громадського діяча Зеновія Антонішака. Доречно згадати, що заходами і частково коштами товариства був організований і проведений “Вечір пам’яті” митця, в якому взяли участь відомі поети: Ігор Нижник, Євген Титакайло, Роман Соловчук, з якими тісно співпрацював композитор. На цьому вечорі відбулася і презентація збірника творів. В концертному виконанні прекрасно звучали відомі твори З.Антонішака – “Краю-розмаю”, “Лелеки”, “Опале листя”, “Пливе туман”, “Зоріна” (слова І.Нижника), “Подаймо, браття, руки” (слова Є.Титакайла). Саме ці твори принесли заслужену славу в 60-ті роки не тільки авторам віршів і музики, а й виконавцям: народним артистам України Ігореві Кушплеру, Мар’янові Шуневичу, Іванові Поповичу та іншим. У “Вечорі пам’яті”, який відбувся 16.11.2004 року ці твори, як і багато інших (написаних композитором в останній період)

РОЛЬ МУЗИЧНО-ПРОСВІТНИЦЬКОГО ТОВАРИСТВА “БОЯН ДРОГОБИЦЬКИЙ” У НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ УЧНІВ ТА МОЛОДІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

прозвучали у виконанні хорових колективів окремих солістів музично-педагогічного факультету педагогічного університету. Наприклад: уперше прозвучали твори у виконанні хору “Боян” “Осіньна пісня” (слова І.Нижника, солісти С.Дацюк, К.Сятецький та М.Ковальчук) та народна пісня в обробці З.Антонішака “У горах Карпатах” (соліст М.Фрайт). З великим успіхом приймали слухачі виступи дуетів у складі К.Сятецького, Б.Щурика (“Пісня про Україну”, “Зоріна”) та Я.Кулешка, П.Турянського (“Пливе туман”, “Подаймо, браття, руки”). Ансамблеві твори “Смерекове розлуння”, “У Іванка карі очі”, “На кичері” прозвучали у виконанні вокальної групи народного ансамблю “Пролісок” (керівник Ю.Добуш) та ансамблю бандуристок (керівник С.Пінчак).

Завершував вечір виступ хорового класу І і ІІІ курсів (керівник заслужений діяч мистецтв України М.Михаць, концертмейстер Г.Гарник), який виконав композиції “Краю мій” (слова І.Сеник), “Лелеки” (соліст С.Дацюк) та “Краю-розмаю” (солісти С.Дацюк та К.Сятецький).

У травні 2005 року “Боян Дрогобицький” повторив концертну програму вечора на батьківщині композитора в Бориславі.

Вшановуючи пам’ять іншого відомого на Львівщині музиканта – піаніста та аранжувальника – Володимира Баб’яка, товариство (зокрема чоловічий хор “Боян Дрогобицький”) прилучилося до проведення

“Вечора пам’яті” та організувало концерт, кошти з якого перераховані на спорудження пам’ятника відомому концертмейстеру.

2006 рік музично-просвітницьке товариство розпочало вшануванням пам’яті відомого західноукраїнського композитора Василя Безкоровайного, організувавши вечір з творів митця.

Висновки. Підсумовуючи, зазначимо, що діяльність музично-просвітницького товариства “Боян Дрогобицький” на сучасному етапі, як і сто років тому, відіграє велику роль у національному вихованні учнів та молоді, збереженні та розвитку надбань української хорової культури.

1. Бермес І. Еволюція хорового руху на Дрогобищині в контексті розвитку культури Галичини. – Дрогобич: Коло, 2002. – С.104,121.

2. Булка Ю. Музична культура Західної України. – Київ: Наукова думка, 1992. – С. 546, 547, 550.

3. Сапрун С. Виховне значення хору // Боян. Місячник для співочих і музичних справ. – Дрогобич, 1929. – Ч.1,6,7.

4. Статут музично-просвітницького товариства “Боян Дрогобицький”. – Дрогобич, 1998.

5. Ханік Л. Історія хорового товариства “Боян”. – Львів, 1999. – С.6,10,11,87.

6. ЦДДА у Львові. Ф.348. – Опис 1. №276.

7. Черепанин М. Музична культура Галичини. – Київ: Вежа, 1997.

8. Шнерх С. Незмовкна пісня. – Львів: “ТеРус”, 2001. – С. 54.

В КОЖНІЙ ФРАЗІ – ДУМКА



“Життя коротке, мистецтво вічне”

Латинська сентенція

“Гнучкість розуму може замінити красу”

Стендаль

“Повторюватися кожного разу по-іншому – чи не це є мистецтво?”

Станіслав Єжи Лець

“У кожному серці і жар, і холод”

Українське прислів’я

**ВОКАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКІ ТРАДИЦІЇ КАМЕРНОГО ХОРУ “ЛЕГЕНДА” ТА ЇХ
ВИВЧЕННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ
ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА ДРОГОБИЧЧИНИ**

*Євгенія Шуневич, доцент кафедри народних інструментів та вокалу
Дрогобицького державного педагогічного університету
ім. І. Я. Франка*

**ВОКАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКІ ТРАДИЦІЇ КАМЕРНОГО
ХОРУ “ЛЕГЕНДА” ТА ЇХ ВИВЧЕННЯ НА
СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ХОРОВОГО
МИСТЕЦТВА ДРОГОБИЧЧИНИ**

Стаття розглядає творчий шлях муніципального камерного хору “Легенда” (м. Дрогобич), періоди його становлення та розвитку, формування вокально-виконавського стилю та перспективи розвитку.

Актуальність проблеми. У зв'язку з тим, що публікації про муніципальний хор “Легенда” є описового характеру, а колектив та його відомі диригенти О. Цигилик та І. Циклінський мають вагомий надбання у сфері розвитку національної хорової культури, колектив перебуває у стані постійного творчого зростання, є навчальною лабораторією для виховання молодих професійних кадрів, – визріла нагальна потреба дослідження і узагальнення досвіду та методів вокально-хорової роботи диригентів з колективом, а також визначення місця хору “Легенда” у контексті виконавських традицій хорового мистецтва України.

Аналіз основних досліджень та публікацій. Серед сучасних муніципальних камерних хорових колективів України особливе місце займає лауреат і дипломант міжнародних конкурсів у Польщі (1991, 2003), Угорщині (1992, 1996, 1998), Словаччині (1996, 1998), Німеччині (1993, 1997, 1998, 2001), Франції (1996), Бельгії (1999), Австрії (2000), учасник міжнародного хор-фесту “Золотоверхий Київ” (2003) та неодноразовий учасник міжнародного фестивалю духовної пісні візантійського обряду у м. Кошицях (Словаччина, 1994, 1995, 1999, 2000) камерний хор “Легенда”. Про це свідчать численні публікації і газетні рецензії, які частково охоплюють шлях становлення колективу, оглядово описують його творчі здобутки [5,7,8,9,10,11].

Метою статті є спроба аналізу творчо-виконавської діяльності камерного хору “Легенда”, специфіки вокально-хорової роботи у колективі періоду з 1980-х років ХХ ст. до сьогодні. Для досягнення цієї мети важливо представити основні виконавські традиції західноукраїнського хорового мистецтва другої половини ХХ ст. (на матеріалах публікацій і спогадів хорових диригентів того часу), розкрити особливості переходу від

виконавського стилю великих хорових капел до камерного (шляхом порівняння творчих методів диригентів цього хору Олега Цигилика та Ігоря Циклінського), показати різноманітність репертуару хору, описати і порівняти специфічні методи вокальної роботи з хоровими партіями і сольними виконавцями двох відомих керівників хору. Цінним матеріалом для статті послужили також спілкування з диригентами-керівниками хору і постійна участь авторки публікації як співачки та солістки хору з 1984 року.

Виклад матеріалу. Музичне мистецтво Дрогобиччини славилось своїми хоровими традиціями. Хорову культуру даного регіону гідно представляли хори товариства “Боян” у Дрогобичі та Бориславі, хор народної школи ім. Т. Шевченка, хор української гімназії, різноманітні просвітянські хорові гуртки, хор церкви Пресвятої Трійці [1].

Хорову капелу “Легенда” було створено в 1970 році при Дрогобицькому міському будинку культури ім. І. Франка (“Легенда” – розповідь про кохання, оригінальний твір М. Леоновича до вірша М. Вороного). Засновником капели був випускник Львівської консерваторії Олег Цигилик [2, 256]. Учасниками колективу на той період були аматори, ентузіасти хорового співу, люди різних професій та музиканти. У цей період статус хору можна визначити як любительсько-аматорський колектив.

Олег Цигилик – представник школи академічного традиційного співу. В репертуарі він тяжів до народної пісні в усьому розмаїтті форм цього жанру – від мініатюр до полонезів, творів хорової класики. Таким чином закладався певний фундамент майбутньої готовності колективу до виконання найрізноманітнішої музики. Головним для маестро було створити хор, де кожен співак володів би не тільки вокальними даними, а